

ב"ה

---

# התקשרות

---

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות  
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש  
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

## א'קיט

ערב שבת קודש

**פרשת שמות**

כ' בטבת התשע"ו

שנת ה'קהל



יוצא לאור עלידי

צעירי אגודת חב"ד באה"ק

# מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ' בטבת ה'תשע"ו - כ"ז בטבת ה'תשע"ו

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ' בטבת	הל' שבת פרק כא-כג.	הל' תרומות פרק ח.	מל"ת שכא.
ש"ק	כ"א בטבת	פרק כד-כו.	פרק ט.	מי"ע קנה.
א'	כ"ב בטבת	פרק כז-כט.	פרק י.	מי"ע קנה.
ב'	כ"ג בטבת	פרק ל. הלכות עירובין.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק יא.	מי"ע קנה.
ג'	כ"ד בטבת	פרק ג-ה.	פרק יב.	מל"ת שכ.
ד'	כ"ה בטבת	פרק ו-ח.	פרק יג.	מל"ת שכא.
ה'	כ"ו בטבת	הלכות שביית עשור.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק יד.	מי"ע קסה. מל"ת שכת. מי"ע קסד. מל"ת קצו.
ו'	כ"ז בטבת	הלכות שביית יו"ט.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק טו.	מי"ע קנט. מל"ת שכג. מי"ע קס. מל"ת שכד.

## זמני השבוע\*

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה	
5.13	4.46.6	12.14	11.44	9.11	6.49	5.47	5.24	4.36	ו', כ' בטבת
5.14	4.47.3	12.15	11.45	9.11	6.50	5.47	5.24	4.36	ש"ק, כ"א בטבת
5.15	4.48.0	12.15	11.45	9.12	6.50	5.47	5.25	4.36	א', כ"ב בטבת
5.15	4.48.8	12.16	11.46	9.12	6.50	5.47	5.25	4.37	ב', כ"ג בטבת
5.16	4.49.6	12.16	11.46	9.12	6.50	5.47	5.25	4.37	ג', כ"ד בטבת
5.17	4.50.3	12.16	11.46	9.13	6.50	5.48	5.25	4.37	ד', כ"ה בטבת
5.18	4.51.1	12.17	11.47	9.13	6.50	5.48	5.25	4.37	ה', כ"ו בטבת
5.18	4.52.0	12.17	11.47	9.13	6.50	5.48	5.26	4.37	ו', כ"ז בטבת

\* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.  
 \*\* לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.  
 \*\*\* זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו ('יסדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

## זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
4:10	5:26	4:24	5:28	4:14	5:25	4:29	5:30	4:16	5:32
4:16	5:32	4:30	5:33	4:19	5:31	4:34	5:35	4:16	5:32

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונב

עורך אחראי: לוי יצחק שייקביץ • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף יצחק אולידורט

מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל: 0722770100, פקס: 03-9606169. ISSN 0793-7474

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

# חיבור אלוקות עם העולם נרמז בנשיאים

בניישראל ממשיכים ומגלים "שמות" הקודש גם בגלות • מענה הקב"ה לטענת משה – המשכת שם הוי', שלא נתגלה לאבות, לכל יהודי • חיבור אור הנסתר ואור הנגלה הרמוזים ב"שניאור" מהוה נתינת כוח לחיבור אלוקות בעולם • לקבל החלטות טובות להוסיף בתורת בעלי ההילולא, הן בשיעור היומי ברמב"ם והן בלימוד השולחן ערוך ותניא • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

נעשה גם הרגל "רץ לדבר מצווה"<sup>5</sup>.  
 "איש וביתו באו": נוסף לכך שיעקב עצמו בא למצרים, באים עמו "איש וביתו" ("דכר ונוקבא יחוד מ"ה וב"ן"<sup>6</sup>), ומעמידים בתי ישראל במצרים, נוסף לכך שמתווספים שם עוד ריבוי בתים בישראל – "ובניישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד"<sup>7</sup>, בנים ובנות העוסקים בתורה ומצוות, ומגדלים אותם לתורה לחופה ולמעשים טובים, שימשיכו להעמיד בתי ישראל על-ידי עניין הנישואין, שתכליתה היא – הולדת בנים ובנות. וכך גם בעבודה רוחנית: יהודי מברר ומזכך את עניני העולם, עד ש"מתאחד" עם הניצוץ קדושה שבהם, באופן שעל-ידי זה יוצאים "תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים"<sup>8</sup>.  
 ובסיום הפרשה: על-ידי טענת משה להקב"ה "ומאז באתי גו' לדבר בשמך הרע לעם הזה והצל

א. בפרשת השבוע – בתחילת הפרשה: "ואלה שמות בניישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו":

במצרים – מלשון מיצרים וגבולים, בגלות, מתגלה "שמות בניישראל" ("שלא שינו את שמם . . . ראובן ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין"<sup>2</sup>). "שבניישראל ממשיכים ועושים בחינת גילוי שמות עליונים למטה"<sup>3</sup>, עד ש"שמות בניישראל" (של יעקב ובניו) עצמם קאי (גם) על גילוי השמות העליונים, עד לגילוי שם הוי', "שמו הגדול" (גילוי בשם אד')<sup>4</sup>.

ובפרטיות:

"את יעקב" – נעשה (במצרים) הגילוי של יו"ד עקב: שרש הנשמה – היו"ד (דשם הוי', שרש נשמת יעקב) נמשך עד בעקב, בדרגא הכי תחתונה, שעל-ידי זה מתגלה המעלה בעקב – שדווקא העקב מחזיק ומעלה את כל הגוף כולו, כולל – הראש ושכל שבראש, ועל-ידי זה ועל-ידו

(5) אבות פ"ד מ"ב.

(6) תו"א שם נ, ב.

(7) פרשתנו א, ז.

(8) פרש"י ר"פ נח.

(1) שמות א, א.

(2) ויק"ר פל"ב, ה. שהש"ר פ"ד, יב (א). ועוד.

(3) תו"א פרשתנו מט, ד ואילך.

(4) תו"א שם. וראה שם ו, ב.



- חלק שני בספר התניא דרבנו הזקן - איך שגם "בשמים ממעל ועל הארץ מתחת" - "אין עוד".  
כפי שזה מרומז גם בשמו - שניאור זלמן<sup>21</sup>:  
"שניאור" פירושו שני אור - אור תורת הנגלה ואור תורת הנסתר. שזה מתאים עם שמו של רבנו הזקן כפי שנקרא עליידי כל אחד מכללי-ישראל: בעל התניא והשולחן ערוך. "זלמן" אותיות "לזמן" (והוא שם בלע"ז, לא כמו "שניאור" בלשון הקודש), שזה מורה על העבודה דרבנו הזקן לגלות קדושה ואלקות, עד לב' האורות ("שניאור") של נגלה ונסתר, בגדרי העולם (לשון לע"ז) - זמן ומקום, כך ששני התיבות (שניאור זלמן) נעשים שם אחד של איש אחד.

ולאחרי שרבנו הזקן פתח את הדרך בזה, אזי בעבודה זו גופא היתוסף עליידי רבותינו נשיאנו ממלאי מקומו החל מבנו ממלא מקומו - אדמו"ר האמצעי, כמרומז בשמו - דוב בער: שגילוי אלקות נמשך עד לדרגא דבשר הגשמי (דוב "המסורבל בבשר"<sup>22</sup>), ולא רק כמו שעומד בלשון הקודש ("דוב"), אלא גם בלשון לע"ז ("בער").

ועד יתר על כן: מצינו לפעמים שחתם את שמו בשתי תיבות נפרדות או בתיבה אחת, בכי"ת אחת - "דובער". ויש לומר טעם השינוי<sup>23</sup> - בהתאם לשני האופנים ודרגות בעבודת בירור הבשר<sup>24</sup>:  
(א) סדר העבודה (ובפרט בתחילת העבודה) כשמרגישים כיצד הניצוץ קדושה בבשר ("דוב" בלשון הקודש) הוא העיקר ובשר הגוף ("בער" בלע"ז) טפל - "נפשם עיקר וגופם טפל"<sup>25</sup>. שאז מרגישים כיצד "דוב" ו"בער" הם שתי תיבות נפרדות (אחת - העיקר, והשנייה - טפלה לו).  
(ב) מתגלה (גם) מעלת (האלקות שב) הגוף עצמו, שקשור עם הגוף שלמעלה (גוף נהנה מן הגוף). שמצד זה נעשה "בער" בלע"ז (הבשר עצמו של הגוף שלמעלה), דבר אחד עם "דוב" בלשון הקודש (הגוף דלמעלה), עד שיש הנברא נעשה דבר אחד

לא הצלת את עמך<sup>9</sup> - בא המענה<sup>10</sup>: "אני ה'", "וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב גו'", עד שעליידי משה נעשה הגילוי של שם הוי' (לא כמו אצל האבות ש"שמי הוי' לא נודעתי להם"<sup>12</sup>), "וידעתם כי אני הוי' גו"<sup>13</sup> - גילוי אלקות (הוי') במצרים וגבולים שבעולם, עד לשלימות בזה - בגאולת מצרים, ומתן תורה<sup>14</sup>.

ועל דרך זה בעבודת כל אחד: בחינת משה שבכל יהודי טוענת להקב"ה: "מאז באתי גו' לדבר בשמך" - עליידי קיום התורה ומצוות (שמותיו של הקב"ה) - ואף-על-פיכן "והצל לא הצלת", אף-על-פי שישנו פסק-דין מפורש<sup>15</sup> שעליידי מצווה אחת מביא יהודי "לו ולכל העולם תשועה והצלה"!

ועל זה בא המענה מהקב"ה: "וארא אל אברהם יצחק ויעקב", "אל האבות"<sup>16</sup> - כפי שהם אבות של כל יהודי, והגילוי אלקות להאבות נמשך (בירושה) לכל בני-ישראל<sup>17</sup>, ועוד ועיקר בהוספה - הגילוי של שם הוי', עד שבאה הגאולה האמיתית והשלימה (כימי צאתך מארץ מצרים<sup>18</sup>), ותורה חדשה מאתי תצא<sup>19</sup>.

**ב.** ישנו עניין נוסף בשבת .. - שזה בא בהמשך לכ"ף טבת .. יום ההילולא של הרמב"ם; .. וכ"ד טבת - יום ההילולא דרבנו הזקן:  
כ"ק מו"ח אדמו"ר (בעל ההילולא דיו"ד שבט) הוא ממלא מקומו של רבנו הזקן - מייסד תורת חסידות חב"ד - ש"פתח" את הדרך להלביש את הסתים פנימיות התורה (הקשור עם סתים דקוב"ה) בהבנה והשגה<sup>20</sup>, ולגלות אלקות בגדרי העולם (וכמבואר בארוכה בשער היחוד והאמונה

(9) פרשתנו ה, כג.

(10) ראה תו"א נו, ד.

(11) ר"פ וארא.

(12) וארא ו, ג.

(13) שם, ז.

(14) תו"א פרשתנו מט, ג ואילך.

(15) רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד.

(16) פרש"י ר"פ וארא.

(17) תו"א ר"פ וארא.

(18) מיכה ז, טו.

(19) ישעי' נא, ד. ויק"ר פ"ג, ג.

(20) ראה ד"ה פדה בשלום תרפ"ה (ע' עט. ע' פח).

(21) בהבא לקמן - ראה לקו"ש ח"ו ע' 36 ואילך. וש"נ.

(22) קידושין עב, א ובפרש"י.

(23) הכח לזה בפשטות הוא - מפני שישראל, ועאכו"כ נשיא

בישראל, הוא בעה"ב של שמו.

(24) ראה שיחת עשרה בטבת שנה זו.

(25) ראה תניא פל"ב.



עם יש האמיתית<sup>26</sup>.

ועל דרך זה מרומז גם בשמו של אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע [ובהוספה - מכיוון שבזמן היה לאחרי אדמו"ר האמצעי, ובכל דור - נעשה מעלין בקודש] - "שלום דובער", נוסף לעבודה של חיבור "דובער", נעשה ונמשך ב"דובער" גם שלום, כמבואר במ"א<sup>27</sup>.

דרע כו<sup>29</sup> [ . . ] קדוש ומובדל מענייני העולם. ולהוסיף, שבפרטיות יותר חיבור האלקות עם העולם, מרומז בהתחלת שני הספרים העיקרים (הנ"ל) של רבנו הזקן בחסידות ובנגלה: ספר התניא מיוסד על הפסוק<sup>30</sup> "כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו" (כפי שרבנו הזקן כותב בדף-השער דספר התניא). כלומר, שכל העניינים של תורה ומצוות ואלקות, עד לסתים

## בחנית משה שבכל יהודי טוענת להקב"ה: "והצל לא הצלת", אף-על-פי שישנו פסק-דין מפורש שעל-ידי מצווה אחת מביא יהודי "לו ולכל העולם תשועה והצלה"!

דקוב"ה שבסתים דאורייתא (פנימיות התורה) הם "קרוב אליך", לכל יהודי כפי שהוא נשמה בגוף, בפיך ובלבבך לעשותו. והתחלת שולחן ערוך רבנו הזקן (מהדורא תניינא) היא - "יהודה בן תימא אומר הוי עז כנמר וקל כנשר רץ כצבי וגבור כארי": "יהודה - שיש בו שם הוי"<sup>31</sup> (והתחלתו ביו"ד) - בן תימא" רומז על הגילוי דשם הוי' באופן ד"בן תימא", (ש(תמיד) מבטא את עצמו בגלוי. עד שיורד בעבודה פרטית - בד' העניינים של "עז כנמר וכו'", שכוללים כל ענייני העבודה. ויש לומר שזהו גם כנגד הד' עולמות אבי"ע [ובתורה - ד' אופני הלימוד דפרד"ס], שעל-ידם הנשמה (בחי' יו"ד) יורדת מלמעלה למטה - "נשמה שנתת בי טהורה היא אתה בראת אתה יצרתה אתה נפחתה בי ואתה משמרה בקרבי", עד שיורד למטה בברכות פרטיות של ברכות השחר, וכל זה חדור עם פנימיות ועצם הנשמה (כמדובר לעיל<sup>32</sup>).

שלפניו - מתווסף אצל ממלא מקומו ובנו יחידו (של הרבי נ"ע) - כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, כמרומז בשמו "יוסף", ש[נוסף לכך שזה חודר לא רק בבשר הגוף של יהודי, אלא גם בבחינת "אחר" ביהודי שני, הרי] הפיכת ה"אחר" ל"בן" לה' היא עד כדי כך, שבשם לא כתוב כלל הלשון "אחר", כי התאחד לגמרי עם הקדושה של "יוסף". וכך גם בשם "יצחק" - קיימת בגלוי רק השמחה שמקפת וחודרת בכל, גם שמחת הגוף (מה שאין כן ב"דובער" (אפילו כפי שהוא שם אחד) ישנם בפועל שני עניינים: דוב (בלשון הקודש) ובער (בלע"ז), אלא - שמתאחדים בשם אחד).

והכוח לכל זה (חיבור קדושה (תורה) ועולם) נמשך ומגיע החל מרבנו הזקן ("שניאור זלמן"), ואצל רבנו הזקן גופא - מקבלים את הכוח לחבר אלקות עם העולם על-ידי תורה (שהרי אסתכל באורייתא וברא עלמא<sup>28</sup>), על-ידי החיבור בין שני האורות (שניאור) בתורת אדמו"ר הזקן - אור הנגלה שבתורה (שולחן ערוך), שקשור עם בירור טוב ורע וכו' (ענייני העולם), ואור פנימיות התורה (תניא) - אילנא דחיי, דלית תמן לא קשיא מסטרא

ג. עניין הנ"ל רואים גם אצל הרמב"ם: התחלת ספרו העיקרי (משנה תורה) היא (בגילוי ה"יו"ד

29 ראה אגה"ק סכ"ו.

30 נצבים ל, יד.

31 סוטה י, ב, לו, ב.

32 קונטרס משיחות ש"פ ויחי [תשנ"ג].

26 ראה ביאורו"ז (לאדהאמ"צ) בשלח מג, ג. ועוד.

27 לקו"ש חכ"ה ע' 315 הערה 40. וש"נ.

28 זח"ב קסא, סע"א.



לשייכים לזה – עליידי המנהג דכמה וכמה שבכל יום קודם התפלה לומדים פרק תניא<sup>38</sup> (על הסדר, או באופן אחר) – כל חד וחד לפום שיעורא דיליה. ונוסף על הקביעות עתים בזה של כל אחד בפני עצמו, כדאי גם – להנהיג שיעורים ברבים בלימוד שולחן ערוך ותניא. וגם במקומות שיש כבר קביעות בזה – יכולים להוסיף בכמות ובאיכות. ותלמוד גדול שמביא לידי מעשה – הוספה בעבודת רבנו הזקן, ובכללות – הפצת המעיינות חוצה.

ולהוסיף, שכל זה צריך להיעשות בזמנו באופן של "וארא" – בגלוי ובפרסום (לא באופן של "הצנע לכת"), ובפרט שמצווה לפרסם עושי מצווה<sup>39</sup>, בכדי שגם אחרים ילמדו מזה (ובאופן דקנאת סופרים תרבה חכמה<sup>40</sup>), נוסף על זה שבשעה שמקבלים החלטה ברבים ובפרסום, אזי מוסיפים בתוקף קיום ההחלטה<sup>41</sup>.

נוסף לזה – לעשות התוועדות בקשר עם כ"ד טבת, וללמוד שם מתורתו ולקבל החלטות טובות בקיום הוראות בעל ההילולא. ובמקומות שכבר עשו התוועדות – ניתן להוסיף בזה בכמות ובאיכות ובפרסום.

ויהי רצון שעליידי קבלת החלטות טובות בכל האמור – זה גופא יביא כבר את השכר, עד לשכר האמיתי – הגאולה האמיתית והשלימה עליידי משיח צדקנו, והקיצו ורננו שוכני עפר<sup>42</sup>: הרמב"ם, רבנו הזקן, אדמו"ר האמצעי, וכל רבותינו נשיאינו ממלאי מקומו, עד כ"ק מו"ח אדמו"ר, ותיכף ומיד ממש, תיכף ומיד ממש, תיכף ומיד ממש.

(קטעים מהתוועדות ש"פ שמות, כ"ג טבת, ה'תש"ג. התוועדות תש"ג חלק ב' עמ' 157-161 – מונה, תרגום מאידיש)

– "יסוד היסודות ועמוד החכמות (ראשייתבות הוי"ט)<sup>33</sup> לידע כו' מאמיתת המצאו כו' נמצאו כל הנמצאים". וכפי שיהיה בשלימות הגילוי לעתיד לבוא – כמבואר בסיום ספרו: "לא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד כו' שנאמר<sup>34</sup> כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים". ולהוסיף, שזה מרומז ביום ההילולא שלו בכ' טבת: כ' הוא ב' פעמים יו"ד<sup>35</sup>, וראשייתבות כתר ועשרים בגימטריא כתר<sup>36</sup> – שזה מורה על הגילוי דכתר (שלמעלה מעולם) למטה, עד שזה "פועל ישועות בקרב הארץ".

ד. הלימוד מכל זה בנוגע לפועל: [ . ] מכיוון ששבת זו באה לאחרי ובהמשך לכ"ף טבת, יום ההילולא דהרמב"ם, וכ"ד טבת, יום ההילולא דרבנו הזקן – כדאי ונכון ביותר שכל אחד יוסיף בעניינים הקשורים עם בעלי ההילולא, עליידי הוספה בנתינת הצדקה (כמבואר גודל עניין זה באגרת הקודש ואגרת התשובה דרבנו הזקן), ועוד ועיקר – עליידי הוספה בקביעת עתים בלימוד תורתם וספרים שלהם [שעליידי זה מתקשרים עם מחבר הספר, כי צדיק "נפשי יהיית" בתורתו<sup>37</sup>, בספרו, קונטרס מאמר וכיוצא בהם]:

לימוד בספר הרמב"ם, ובפרט עליידי ההשתתפות עם כמה וכמה מישראל הלומדים את השיעור היומי ברמב"ם בכל יום, מה טוב – ג' פרקים ליום, או על כל פנים פרק אחד ליום, או בספר המצוות.

ולגבי רבנו הזקן – לקבוע עתים בתורה בלימוד שולחן ערוך ובספר התניא שלו [ובפרט שבזמן הזה צריכים התחזקות מיוחדת בזה]. כולל –

(33) סדר הדורות ד"א תתכ"ז. שם הגדולים להחיד"א מע' רמב"ם. וראה גם "פירוש" לריש הל' יטוה"ת.

(34) ישע' יא, ט.

(35) ולהעיר גם שיו"ד במילואו הוא כ'.

(36) לקו"ת שה"ש לה, ג.

(37) ע"ד "אנא נפשית כתבית יהיית" ע"י הקב"ה (שבת קה, א ע"פ גירסת הע"י). וראה לקו"ת שלח מת, סע"ד ואילך) –

וצדיקים דומין לבוראם.

(38) ראה ס' השיחות ה'ש"ת ע' 144. קונטרס משיחות ש"פ אחרי תשמ"ט.

(39) רמ"א יו"ד סרמ"ט סי"ג. משו"ת הרשב"א ח"א סתקפ"א. מג"א בשו"ע או"ח סקנ"ד סקכ"ג.

(40) ב"ב כא, א. ועוד.

(41) ראה קונטרס החלצו תרנ"ט פ"י.

(42) ישע' כו, יט.

# חמורו של משיח

## שלימות שיעבוד החומר לקדושה על־ידי משיח

בפרקי דרבי אליעזר איתא שהחמור שנאמר במשיח "עני ורוכב על חמור", הוא החמור שנאמר במשה רבינו, "וירכיבם על החמור", והוא החמור שנאמר באברהם אבינו, "ויחבוש את חמורו". והיינו, שאברהם, משה ומשיח מהווים המשך של אותו עניין: אברהם – התחיל "שני אלפים תורה", משה רבינו – קיבל את התורה מסיני ומסרה לכל ישראל, ותכלית מתן־תורה תתגלה על־ידי מלך המשיח.

ואף־על־פי־כן יש חילוק בין השימוש של אברהם בחמור, והשימוש של משה, ועד לשימוש של משיח: באברהם נאמר רק שהשתמש בחמור עבור העצים והמאכלת; הוא בעצמו עם הנערים הלכו רגלי, ורק את העצים והמאכלת – עניינים המסייעים להאדם – הניח על החמור.

במשה רבינו נאמר "ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכיבם על החמור" – אשתו ובניו קרובים הרבה יותר לאדם מאשר עצים ומאכלת, שהרי אשתו היא "עזר כנגדו", "כגופו דמיא", ו"ברא כרעא דאבוה", והרי ריך הוא חלק התחתון שבאדם עצמו.

ובמשיח נאמר "עני ורוכב על חמור", היינו, שמשיח עצמו יהיה רוכב על חמור. עניין השימוש ורכיבה על החמור הוא – שעל־ידי זה יכול האדם וענייניו לבוא למקום כזה, שמצד גובהו או ריחוקו, אי־אפשר להגיע אליו ללא החמור.

וכן הוא גם בעניין רכיבה על החמור ברוחניות, - ש"חמור" מורה על "חומר", כפירוש הידוע של הבעל שם טוב על הפסוק "כי תראה חמור גו" - היינו, שעל־ידי בירור וזיכוך החומריות והגשמיות, יכולים להגיע ולהתעלות למדרגה כזו שהנשמה מצד עצמה אינה יכולה להגיע לשם, כמו שכתוב "ורב תבואות בכוח שור".

בזמנו של אברהם אבינו – התחלת שני אלפים תורה, היינו, בהתחלת העבודה – לא היה יכול עדיין החומר והגשם להעלות את האדם עצמו, כיוון שהגשם עצמו לא נעשה עדיין קדושה, כמבואר בריבוי מקומות שהיתה עדיין הגזירה ד"בני רומי לא ירדו כו"; הפעולה היתה יכולה להיות רק בדברים המסייעים – עצים ומאכלת – שעל־ידי העבודה בבירור הגשם, יהיו הם באותו זמן מסייעים לקדושה.

אצל משה רבינו, נעשה על־ידי החמור עלייה בעניינים התחתונים של האדם עצמו – כיוון שלאחרי גלות מצרים ומתן־תורה נעשה זיכוך גם בחומר העולם, עד שהגשם עצמו נעשה קדושה על־ידי המצווה. [...]

אבל אף־על־פי־כן, גם אז היתה העלייה רק בחלקים התחתונים של האדם – אשתו (כגופו) ובניו (ברא כרעא דאבוה), ועד לכחות הגלויים של הנשמה שירדו למטה ונתלבשו בגוף.

ואילו בביאת המשיח יבוא לגילוי עניין עמוק יותר – "עני ורוכב על חמור": אז תתגלה מעלת הגוף על הנשמה – "אשת חיל עטרת בעלה", ואפילו בבחינות חיה יחידה שבנפש תהיה עלייה על־ידי בירור החומר. בביאת המשיח יתגלה השרש האמיתי דיש הנברא, שהאמיתית של יש הנברא הוא יש האמיתי, ולכן, על־ידי בירור החומר, בירור יש הנברא – תהיה עלייה גם בעצם הנשמה.

(תורת מנחם (ה'תשח"ז) כרך כא, עמ' 211:212)

## המשפיע הרה"ח ר' שמואל לויטין (ב)

ביטויים של הערכה עמוקה בתארים שכינה אותו הרבי • שליחויות, וההתעוררות בעקבותיהם • כיצד תבע הרבי את עלבוננו מאת הבחורים? • דברים שנשמעו באוזני מקבלי הפנים לקראת הגעת הרבי והרבנית, בכ"ח סיון ה'תש"א • ועל הכיבוד שכיבדו הרבי בתור חבר הוועד לכתיבת ספר תורה של משיח מאז תש"ב... • רשימה שנייה

שיעורים בחסידות לפני האורחים שהגיעו ל-770 לחודש תשרי תשכ"א.

### לקבץ גשמיות ולזרוע רוחניות

בחודש כסלו תשי"ג כותב הרבי לכמה מידידי חב"ד בשיקאגו (אגרות־קודש כרך ז' עמ' פג"ד):  
נהניתי להוודע פריסת־שולם מהשלוחים הרה"ג והרה"ח אי"א עוסקים בצ"צ באמונה וכו' מוהרש"ל שי' ומוהר"א ס' שי' ובפרט שנפרדו זה מזה מתוך התוועדות של אהבת אחים, אשר אז הפרידה היא רק במקום ובמילא אינה אמתית...  
גם בשנים הבאות כותב הרבי (כ"ג כסלו תשט"ז - אגרות־קודש כרך יב עמ' קסח):  
נהניתי לקבל פרישת־שולם ממנו על ידי השלוחים זקני רבני אנ"ש הנו"נ בעלי מדות עוסקים בצ"צ וכו', הרה"ח מו"ה שמואל שי' הלוי לעוויטין והרה"ח מו"ה אלי' שי' סימפסון.  
ובעת רצון יזכירוהו... על הציון הק'...  
וכך מידי שנה בשנה היו הרבנים לויטין וסימפסון נוסעים לשיקגו. לקראת ביקורם בחודש כסלו תשט"ז כתב הרבי לרב חסידי חב"ד בשיקאגו הרב שלמה זלמן הכט (אגרות־קודש כרך יב עמ'

### המשפיע

הרה"ג והרה"ח הו"ח אי"א נו"מ הר"ש הלוי ע"ה, שזכה להשפיע דא"ח לדורות תלמידי ישיבת תורת, מיסוד נשיאינו רבותינו זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע  
בתארים אלו סיכם הרבי במכתבו "להמתאבלים - שליט"א" (אגרות־קודש כרך כט עמ' רמג.  
הצילום ב'תשורה' כ"א סיון תשע"ה עמ' כד) את תמצית אישיותו של הרה"ח ר' שמואל לויטין ז"ל כמשפיע.  
ועוד בהזדמנויות נוספות עיטרו בתארים הבאים:  
"מזקני רבני אנ"ש" (במכתב ימי הסליחות תשכ"ח - תשורה הנ"ל עמ' יח, ומכתבים רבים);  
"מזקני רבנים התמימים" (במכתב ימי הסליחות תשכ"ט - אג"ק כרך כ"ו עמ' רה); "מלאכתו מלאכת שמים בהפצת המעינות והדלקת־הנרות להאיר תלמידי תומכי־תמימים ישמרם־צורם־ויחזקם" (ערב ר"ה תשט"ב - שם עמ' ו).  
"זקן המשפיעים בתומכי תמימים כאן" כך כינה הרבי את הרש"ל בש"פ האזינו תשכ"א (תורת מנחם כרך כט עמ' 20-21), עת הורה לו למסור





ומידידינו כו' מהרש"ל שי' גם-כן לא שמענו טעם  
מספיק לדיחוי הדבר זמן רב כל-יך – [של העדר  
יסוד 'בית רבקה' במחנם] והרי כל יום שעובר הוא  
אבדה שאינה חוזרת...

## מה שווים תירוצים?...

בי"ג אייר תשי"ג נפטר החסיד ר' דוד שיפרין  
ז"ל מראשי חסידי חב"ד בארצות-הברית, וכיון  
שהתפילין שלו היו מהדור הקודם, רצה הרב  
מרדכי זאב גרינגלאס ללמוד על פיהם כתב סת"ם  
של אדמו"ר הזקן.

במכתבו, כתב לו הרבי על כך (שם עמ' קעח):  
כפי ששמעתי – ויכול להתודע על-דבר-זה אצל  
הרש"ל שי' – התפילין של מהר"ד ע"ה שיפרין אינם  
מהודרים כלל...

במכתב אחר, באיגרת מכ"א מר-חשוון תשט"ו  
(אגרות-קודש כרך יו"ד עמ' עח), מצטט אותו  
הרבי:

...ולאמר דבר בשם אומרו, הנה מורגל בפי  
הרה"ח כו' וכו' הר"ש שי' הלוי לעוויטין, שגם כאשר  
מוצאים תירוצים טובים, הרי בפועל לא יצא מכך  
דבר...

בי"א ניסן תשכ"ג בירך ר' שמואל את הרבי  
בשם כל החסידים לרגל יום הולדתו. בסיימו אמר  
הרבי:

ייתן השם-יתברך שיתקיימו כל הברכות  
שמברכים אותי, וכן הברכות שהנני מברך, יתקיימו  
גם הם.

## מחאה ותיקונה

בחודש טבת תשי"ז (לפי ר' שלום, תשורה  
טייטלבוים ט"ו תמוז תשע"ה עמ' 84-85) ביקשו  
כמה מתלמידי התמימים להביע מחאתם נגד עניין  
מסוים. הם נכנסו לחדר בו שהה המשפיע בעת  
שהתפלל תפילת שחרית ב'עבודה' והביעו מחאתם  
בדיבורים רמים. המשפיע, תוך שהוא אוזן  
בתפילין של ראש שלו, חמק בבהלה מן החדר.  
לא עבר זמן רב והנה זימן המזכיר הרב חודקוב  
את כל ה'תמימים' שהשתתפו באותה 'מחאה',  
והורה להם להיכנס לחדרו של הרבי ליחידות...

קיה"ט):

...ופרישת-שלום מכאן בוודאי יקבל על ידי  
הנוסעים שליט"א ומצפים שיביאו גם מהתם  
[שיקאגו] להכא בשורות טובות ומשמחות בכל  
הענינים הן בהכללים והן בהפרטים  
ובודאי למותר לעוררו לסדר הענינים במחננו  
הט' באופן כזה שנסיעת הנ"ל תהיה בשתי הנקודות  
שהי[ה] כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע  
אומר בנסיעות כאלו, לקבץ גשמייות ולזרוע רוחניות,  
ואיך לך דבר העומד בפני הרצון.  
ומובן גם-כן שהיה מהרצוי ונכון שעל-כל-פנים  
פעם אחת יתאספו הצעירים ויתועדו עם השלוחים,  
ואם אפילו חלק מהצעירים ונשיהם אלה מהנשואים  
אין מבינים אידיש, הרי מלבד פעולת המקיף  
והתעוררות שאר הנאספים, יכול הוא לתרגם ולבאר  
להם על-כל-פנים תוכן השיחה, ואל ביתו אשען.

## ביסוס חב"ד במונטריאול

בב' שבט תשי"ב (אגרות-קודש כרך ה' עמ'  
קצז) כתב הרבי להנהלת ישיבת תומכי-תמימים  
במונטריאול:

בנועם קבלתי הפרישת-שלום מהם על ידי  
הרה"ח עוסק בצ"צ מזקני רבני אנו"ש מוה"ר שמואל  
שי' הלוי.

ובמענה על שאלותיהם והצעות השונות שאמרם  
בשמום וכן בשם עצמו, הנני בזה להציע...

בביסוס קהילת חב"ד ומוסדותיה היה לר'  
שמואל זכויות רבות. כבר בחיי כב' קדושת  
אדמו"ר מוהרי"צ נסע בשליחות למונטריאול,  
וביצע שליחויות עבור הרבי נשיא-דורנו כדלהלן:  
בחורף תש"ג נסע ר' שמואל להתראות עם  
תלמידי התמימים במונטריאול. הרבי (אגרות-  
קודש כרך א' עמ' קח) ניצל את ההזדמנות למסור  
עמו את "המענה בעל-פה" לבקשת התלמידים  
שיבוא להתוועד עמם ולרומם אותם ("המענה  
בעל-פה הרי בטח מסר בעתו ובזמנו ידידנו הרה"ג  
והרה"ח וכו' מהרש"ל שי"). מכתבם המעניין  
של התלמידים נדפס באגרות-קודש שם בשולי-  
הגיליון.

לאחר שובו של ר' שמואל משם, התבטא הרבי  
באיגרת בהקשר אחר (שם עמ' קיא):



מספר ימים אחר הגעתו – ראה ימי מלך כרך ב' עמ' 562 ואילך.

## ”הזקן שבהם”

כאשר החל כב' קדושת אדמו"ר מוהריי"צ בכתיבת ”ספר התורה לקבלת פני משיח צדקנו” בשנת תש”ב, נתמנה הרש”ל כחבר הועד. מאז עברו שנים, ובשנת ה'תש”ל, באור ליום ו' ערב שבת קודש פרשת בא י"ד שבט אחר חצות – סיימו את כתיבת הספר במעמד חגיגי. “לאחר שיחה קצרה מאת כ”ק אדמו”ר שליט”א, קריאת פסוקי “למנצח יענך” על ידי הרר”ש הלוי לויטין ע”ה ועניית הקהל פסוק אחר פסוק, וניגוני רבותינו – הסתיימה כתיבת ספר התורה” (ספר המאמרים מלוקט חלק ב' עמ' רסב). הרבי הוא שהכריז על כיבודו של הרש”ל באמירת התהילים – ובמשך אמירת הפסוקים עמד מלוא קומתו.” וכך אמר הרבי (שיחות קודש תש”ל כרך א' עמ' 376):

הפתיחה תהיה בהזמנת כל בני ישראל בכל מקום שהם... על ידי אמירה בציבור... של המזמור “למנצח יענך” כדי שהדבר יביא לסיום וחזרת המזמור “הוי” הושיעה המלך יעננו ביום קראנו” בעגלא דידן. מכיון שנמצאים כאן אותם שהרבי הנשיא מינה אותם לועד הספר תורה, הזקן שבהם יתחיל את הקאפיטל – פסוק ראשון – ואחריו יאמרו כל אחד ואחד. ותפלת ישראל תעלה למעלה ותפעל פעולתה, בעגלא דידן למטה מעשרה טפחים בטוב הנראה והנגלה...

משמע, הרבי קרא להם. הבחורים (שחלקם עדיין לא היו במקווה באותו בוקר) נבהלו מאוד לנפשם. באותה 'יחידות' דיבר הרבי בכאב גדול ובין הדברים אמר:

הייתכן לדבר כך? הלא עוד טרם לידתכם כבר זכה (המשפיע) לשמוע חסידות מאדמו"ר מוהרש"ב. הרבי חזר על כך כמה פעמים!... [בעקבות המאורע התבקשה הנהלת הישיבה להעניש את הבחורים. העונש בא למימוש בשבת הבאה לאחר מכן, כאשר אותם בחורים לא הורשו להיכנס ל'זאל' בו התקיימה התוועדות הרבי. הם נאלצו להיות בחדר שני מאחורי הרבי, ומשם ראו ושמעו את ההתוועדות!].

## בא לקבל “איש וביתו”

בכ"ח סיון תש"א הגיעו “איש וביתו” כב' קדושת נשיא דורנו ורעייתו לארצות הברית. לילה קודם לכן נקראו חשובי הרבנים החסידים, ביניהם הרב שמואל לויטין, אל הרבי הריי"צ ונתבקשו לנסוע לקבלם. באותה הזדמנות גילה בפניהם הרבי הריי"צ טפח מאישיותו הנדירה של חתנו – הרבי נשיא דורנו, ומנה במפורט כמה ממעלותיו, ביניהם: עורך הוא תיקון חצות מדי לילה, בקיא הוא בעל פה בבבלי עם ר"ן רא"ש ורי"ף, וכן בירושלמי עם נושאי כליו, כן גם ב'לקוטי תורה' של אדמו"ר הזקן כולל כל הגהות ה"צמח צדק"... ועוד ועוד (ראה 'ימי מלך' כרך א' עמ' 536).

אף הר"ש לויטין זכה ליטול חלק בהתוועדות הראשונה של הרבי על אדמת ארצות הברית

# פרשת שמות

## ואלה שמות בני־ישראל הבאים מצרימה (א,א)

לפעמים, כאשר האדם משיג שלמות מסויימת במעשה המצוות או ביראת ה' וכיוצא בזה, הוא עלול לבוא לידי גאווה ושביעות־רצון עצמית. הרגשה זו מבטלת את ערך העבודה ומורידה אותה ל'קליפות'. זהו שרמז הכתוב:

"ואלה שמות בני־ישראל" – מי גרם לשמות ולשיממון של עבודת בני־ישראל?

"הבאים מצרימה" – שירדו ל'מצר' הקליפות:

"ראובן" – על־ידי שאדם מתגאה בעבודת ה' שלו ואומר "ראו, אני עובד את עבודתי בשלמות",

"שמעון" – "ראוי אני שישמע ה' בקולי בזכות עבודתי",

"לוי" – "הקב"ה צריך להילוות אליי בגלל מעשיי",

וכן בשאר השמות.

(צוואת הריב"ש, סימן קכד, עמ' 44)

## ואלה שמות בני־ישראל הבאים מצרימה (א,א)

מלמד שלא שינו את שמם. באותם השמות שירדו למצרים, באותם שמות עלו (מדרש רבה)

הפסוק רומז לנו את סוד קיומו של העם היהודי בגלויות קשות ומסוכנות. כשריכוז יהודי שרוי ב'מצרים', במקום שאורח־חיי עומד בניגוד מוחלט לרוח התורה, צריך להבטיח בראש ובראשונה שהילדים ("בני־ישראל") יזכרו וידעו מי הם ומי היו אבותיהם. יש להחדיר לתודעתם כי ילדים יהודים המה, בני אברהם, יצחק ויעקב, ובנות שרה, רבקה, רחל ולאה (כמרומז בתיבת ישראל, ל, שהיא נוטריקון של שמות האבות והאימהות), ואז יישאו את שמותיהם היהודיים בגאון ובראש מורם. ילדים אלה, כאשר יגדלו, ידעו לשמור על הזהות היהודית שלהם בכל מצב, ובבוא המועד יצאו מ'מצרים' באותם השמות שירדו – יהודים לכל דבר.

(לקוטי שיחות כרך 1 עמ' 243)

## הבאים מצרימה (א,א)

כל זמן שהיה יוסף חי לא היה עליהם משוי (=משא, עול) של מצרים; מות יוסף, נתנו עליהם משוי. לפיכך כתיב "הבאים" (לשון הווה), כאילו אותו היום נכנסו למצרים (מדרש רבה)

המובן הפנימי של 'משוי מצרים' הוא השיטה המצרית של פולחן הטבע, שאותה ניסו לכפות על ישראל, במישרין ובעקיפין. תוקפו של 'משוי' זה התחיל לאחר מות יוסף: כידוע, היתה שיטה זו מבוססת על העובדה שארץ מצרים מקבלת מים מהנילוס ואינה זקוקה למטר השמים. כשביקר יעקב אצל פרעה בירכו שיעלה הנילוס לרגליו, וברכתו נתקיימה. בזה החליש יעקב את פולחן הטבע המצרי, בהראותו שגם מי הנילוס תלויים בברכת הקב"ה (שנשפע על־ידי ברכת יעקב). אך יעקב עצמו – מבואר בחסידות – שהיה מנותק ומובדל מהעולם הזה בכלל וממצרים השפלה בפרט, השפעתו על מצרים עברה דרך יוסף (רמז לדבר – "ויבא יוסף את יעקב אביו ויעמידהו לפני פרעה" –



בראשית מז).  
 מובן אפוא, כי כל עוד יוסף היה בחיים, נמשכה גם השפעת יעקב במצרים, ולא היה "משוי מצרים"  
 בתוקפו. אך לאחר מות יוסף כלתה ונגמרה השפעת יעקב ו"כאילו אותו היום נכנסו למצרים".

(לקוטי שיחות, כרך ו, עמ' 31-32)

## ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך (א,יג)

בגמרא (סוטה יא) מצינו שני פירושים למילה 'פרך': (א) שהיו נותנים מלאכת אנשים לנשים ומלאכת נשים לאנשים, היינו שהיו מעבידים אותם בעבודה שהיא בניגוד לטבע האדם ורגילותו. (ב) 'פה רך' – פרעה פיתה את העם תחלה בדברים רכים ובהבטחת שכר עד שהכניסם למעגל העבודה. שני הדברים הללו קיימים גם בעבודת הבורא: (א) מלאכת אנשים לנשים כו' – יש לעבוד את ה' בעבודה שהיא בניגוד לטבע האדם ובהוספה על הרגילות שלו (וכשם שעבודת נשים לאנשים נחשבת לעבודת פרך, אף שעבודת נשים קלה יותר מעבודת אנשים, כן הוא בעבודת הבורא: גם עבודה קלה נחשבת לדבר גדול אם היא לא לפי רגילות האדם או בניגוד לטבעו). (ב) 'פה רך' – יש לבטל את המדות הרעות של כעס וקנאה וכיוצא בהם על-ידי "מענה רך משיב חמה". על-ידי 'עבודת פרך' בעבודת ה' מבטלים את עבודת הפרך כפשוטה.

(תורה אור שמות דף נא עמ' ג'ד)

## ותרד בת פרעה... ותרא את התיבה... ותיקחה (ב,ה)

למה היתה הצלת משה על-ידי בת פרעה?  
 אלא פרעה גזר להמית את הזכרים ולהחיות הנקבות, כי רצה שבחינת הנוקבא תהיה בהתגברות על הדכורא ולגרום על-ידי זה לבחינת דינים וגבורות (על-פי הקבלה 'זכר' הוא בחינת חסד ו'נקבה' – בחינת גבורות).  
 לכן החייתה וגדלה את הבן, את משה, מידה כנגד מידה.

(תורת לוי יצחק, הערות למסכת כלים עמ' רצה)

## ומשה היה רעה את צאן יתרו חותנו (ג,א)

מסופר במדרש (רבה), שכשהיה משה רועה את צאנו של יתרו במדבר, ברח ממנו גדי, ורץ אחריו עד שהגיע לבריכה של מים ועמד הגדי לשתות. כיוון שהגיע משה אליו אמר: לא הייתי יודע שרץ היית מפני שהיית צמא, עייף אתה! הרכיבו על כתפו וחזר אל שאר הצאן. אמר הקב"ה: יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם כך, חייך אתה תרעה צאני ישראל...  
 לפנינו רמז נפלא: ה'גדי' אינו בורח מן ה'עדר' בגלל רשעותו וזדון ליבו; הוא עושה זאת מתוך צימאנו. נשמתו צמאה לאלוקים, אך אין הוא יודע שאפשר לרוות את צימאנו במי התורה, ולכן הוא פונה לרעות בשדות זרים...  
 רועה ומנהיג אמיתי הוא מי שמכיר ומגלה את הסיבה הפנימית לבריחת ה'גדי', ולכן הוא רודף אחריו ומחזירו למוטב.

(מהתוועדות יום ב דחג השבועות תש"מ. שיחות קודש תש"מ כרך ג, עמ' 222)

# כ"ק אדמו"ר הזקן

## איך צריך ואיך אפשר

נודע כי כ"ק רבינו הגדול קרא עצמו נכד מורנו הבעש"ט במוכן רוחני, וכהא דאמר על הרב הקדוש הצדיק ר' ברוך, כי הוא נכד בשרי, ואני נכד רוחני.

הוד כ"ק אאמו"ר הרה"צ זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע [הרש"ב], סיפר לי, אשר שמע מהוד כ"ק אביו אאמו"ר הרה"ק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע [המהר"ש], אשר שמע מכ"ק אאמו"ר אדמו"ר בעל צמח צדק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, ששמע מפי קדש הקדשים, רבינו הגדול, שאמר שהוא מסר את נפשו בפועל כדי שלא ליפרד מתנועה של הבעל-שם-טוב, אפילו לשעה קלה ואפילו רק למראית עין...

מורנו הבעש"ט נ"ע גילה דרך בעבודת השם יתברך ופתח צנור המסירת נפש בעבודה זו. ומורנו רבינו הגדול נ"ע סלל מסילה רחבה בדרך עבודת השם יתברך כהוראת מורנו הבעל-שם-טוב נ"ע ומסר נפשו הקדושה על זה.

במילים קצרות, מורנו הבעל-שם-טוב נ"ע, הראה איך צריכים – לעבוד את השם יתברך.  
ומורנו רבינו הגדול נ"ע הראה איך אפשר – לעבוד את השם יתברך.

(כתר שם טוב, הוספות עמ' 256)

## בניין היכל ה'

רבינו הגדול נ"ע הניח את היסוד לבניין הענקי חב"ד ישמרהו צורנו ויחזקהו, ובמשך שלושים ושבע שנות נשיאותו, בכוח מסירות נפשו הקדושה והטהורה, בנה את היכל הוי'. ונשיאתו הקדושים, כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים נ"ע, כל אחד בדורו פעל ועשה במסירת נפשו להגדיל ולהאדיר את ההתעסקות בתורה ועבודה.

(ספר השיחות תרצ"א עמ' 256)

## מקבל פנימי ועצמי

מורו הרב המגיד קירבו במאוד, ומציע לו אשר יקבע זמן ללמוד עם בנו המלאך הקדוש הרב ר' אברהם בגמרא, פירוש רש"י ותוספות, והמלאך לומד עם הוד כ"ק רבנו הזקן דברי חסידות. ובזמנים ידועים הנה מורם הרב המגיד לומד עמהם.

בהיות הוד כ"ק רבינו הגדול במזוריטש קיבל מזקני התלמידים הקדושים: הרב מנחם מענדל מהאָראָדאָק, הרב פנחס מקאָרעץ, הרב מיכל מזלָאָטשוב, והעולה על כולם הרב הקדוש ר' יחיאל חתן מוריניו הבעל-שם-טוב.

הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק צמח צדק אומר להוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק מוהר"ש: הסבא היה מ"ם שנה מקבל פנימי ועצמי, שכל מה שהוא קיבל בנגלה ובנסתר, הכול התעצם אצלו, ואז התחיל כ"ק רבינו הזקן לגלות את התניא במאמרים בשבתות מברכים ובימי המועדים.

(ספר השיחות תש"ח עמ' 198)

## הכול אלקות

ההפרש בין הקדוש (ר' אברהם המלאך) לרבינו הזקן הוא, שהקדוש היה מופשט מן הגשמיות, ואצל רבינו הזקן היה הכול אלקות.

(ספר השיחות תרפ"ז עמ' 119)

## שייך להמגיד

רבינו הזקן היה נשמה חדשה, והבעל־שם־טוב רצה שאדמו"ר הזקן לא יכירו, מכיוון שהוא שייך להמגיד. וכשהיה בן ג' שנה והביאווהו להבעל־שם־טוב, ציווה שיעמוד נהג בשערי העיר להיות מוכן לקחתו מיד חזרה לביתו. וכשהביאווהו להבעש"ט הניח ידיו הקדושות עליו וברכו בברכת כוהנים, וציווה מיד שיסעו חזרה ואמר: הוא שייך למגיד ממזריטש.

(ספר השיחות תש"ז עמ' 99)

## בעלי התשובה של אדמו"ר הזקן

בשנת תרס"ז התוועד כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע במוצאי ש"ק הסמוך לכ"ד טבת. ולאחרי זה בליל כ"ד טבת, דיבר בעניין סיפור חלומו של אדמו"ר האמצעי.

לא אחזור עתה על פרטי הדברים, כיון שכבר נדפסו, אלא אחזור רק על נקודת העניין: תוכן חלום אדמו"ר האמצעי – שהיה מונח דף עץ על פני רוחב נהר מים, ועבר כ"ק הרב המגיד מעבר לעבר על הדף והתנענע, ואחר כך עבר אביו, רבנו הזקן, על הדף, ולא התנענע כלל. כשסיפר אדמו"ר האמצעי אודות החלום לרבנו הזקן, אמר לו רבנו הזקן: מה הנך מתפלא? הרבי (דהיינו הרב המגיד) עשה צדיקים, ואנכי עשיתי תודה־לקל הרבה בעלי תשובה גם כן. ויש לומר בדרך אפשר פירוש הדברים במעלת בעלי תשובה על צדיקים:

מבואר בטעם מאמר רז"ל "המתפלל צריך שייתן עיניו למטה ולבו למעלה", שאם לא יחשוב כלל אודות העולם בשעת התפלה, הרי לאחר התפלה, כשיצא לעסוק בענייני העולם, יבלבל אותו העולם, ולא יישאר אצלו שום רושם מהתפלה. ולכן בשעת התפלה צריך להיות "עיניו למטה", דהיינו שגם בשעת התפלה יחשוב אודות העולם, לייחד את העולם גופא עם אלקות, ואז גם כשיעסוק בענייני העולם יישאר אצלו הרושם מהתפלה.

ועל דרך זה יש לבאר החילוק בין צדיקים ובעלי־תשובה: צדיק – לא היתה לו שייכות לרע מעולם, ולכן, אם יזדמן לו ענין של רע, אין לדעת מה יהיו תוצאות הדבר, כיון שכל עבודתו היא בסדר והדרגה של השתלשלות.

מה שאין כן בעל תשובה, שיועד אודות מציאות הרע, וכבר עבר את כל העניינים כו' – אין לו מה להתיירא, ומובטחים שבכל מקום שילך יישאר בשלימותו, כיון שעבודתו היא למעלה מהשתלשלות. וזהו הטעם שרבנו הזקן לא התנענע כשעבר על הדף, כי מצד מעלת בעלי־תשובה, הנה גם כשצריך לעבור דרך "מים הזידונים", גם אז אינו מתנענע, כיון שבטוחים בו תמיד.

(תורת מנחם ה'תשח"י כרך כא, עמ' 323)

## הלכות ומנהגי חב"ד

### שבת קודש פרשת שמות

כ"א בטבת

הפטרה: "הבאים ירש" (ישעיה כז, ויג. כח, א-ג. כט, ככ-כג).<sup>1</sup>

### יום שלישי

כ"ד בטבת

יום ההסתלקות-הילולא של כ"ק רבינו הגדול, רבי שניאור-זלמן מליאדי נבג"מ זיע"א, בשנת תקע"ג, ומנוחתו-כבוד בעיר האדיטש.<sup>2</sup>

כל אחד ואחת, אנשים נשים וטף, ינצלו 'עת רצון' זו, כדי להוסיף:

א) בלימוד התורה - להוסיף בלימוד תורת הנגלה ותורת הנסתר (תורת החסידות). ללמוד לפחות פרק משניות המתחיל באחת מאותיות שמו הקדוש; וכן מתורת בעל ההילולא: סעיף בשולחן-ערוך שלו במקום שליבו חפץ, וכן פרק מספרו תניא קדישא, וכן עניין בדרושי חסידות שלו, ומה טוב עניין שהוא בעיתו ובזמנו -

מתורה-אור לפרשת השבוע.<sup>3</sup>

ב) בעבודת התפילה - בסידורו השווה לכל נפש [כולל גם לימוד מאמרי חסידות שלו בעניין התפילה, החל מהמאמר 'הקול קול יעקב' שנדפס בהקדמת סידורו].

ג) בנתינת צדקה, ומה טוב - לעניין השייך לעבודתו המיוחדת של בעל ההילולא או למוסדות העוסקים בעבודתו ובעבודת רבותינו נשיאינו ממלאי מקומו.<sup>4</sup>

ד) לקיים התוועדות של שמחה [ב'יום הילולא רבא' זה, כפשוטו - שמחה גדולה ביותר, הקשורה ב'הילולא' חתונה דווקא... שזה מבטל מלכתחילה את השאלה אודות התוועדות ביום ההילולא<sup>5</sup>], בה יקבלו עליהם הנאספים החלטות טובות בענייני תורה ומצוות.<sup>6</sup>

פשוט, שאם מאיזו סיבה שתהיה לא נעשה הנ"ל או חלקו ביום השנה, צריך להיות תשלומין והשלמה בימים הסמוכים.<sup>7</sup>

(3) לקוטי-שיחות חכ"א עמ' 296.

(4) ג' העניינים - לקוטי-שיחות שם עמ' 276, סה"ש תשמ"ז ח"א עמ' 270 ו'התוועדויות' תשמ"ז ח"ב עמ' 286, מוגה.

(5) ובפרט ע"פ המבואר במכתב שבלקוטי לוי-יצחק (אגרות, עמ' רמט. רנד) הרמזים בכך ש'הילולא רבא' של אדמוה"ז היתה בחודש טבת - שמה מובן עוד יותר איך שהיא עניין של שמחה - לקוטי-שיחות כרך כא עמ' 277-278.

(6) 'תורת-מנחם - התוועדויות' תשמ"ז ח"ב עמ' 292.

(7) שם עמ' 286 הערה 66 - מוגה (ההדגשה במקור).

(1) לוח כולל-חב"ד. ספר-המנהגים עמ' 32.

(2) לוח כולל-חב"ד. ע"ד פרטי מלחמת נפוליאון, בריחת אדמו"ר הזקן מליאדי וההסתלקות בדרך, ראה מכתב כ"ק אדמו"ר האמצעי ועוד, ב'ספר התולדות - רבי שניאור-זלמן, רבנו הזקן' הוצאת קה"ת, כפר-חב"ד תשמ"ו, ח"ד עמ' 1025 ואילך, ובקצרה ברשימת כ"ק אדמו"ר הצמח-צדק בס' אגרות-קודש, ברוקלין תש"מ, עמ' שכא. צילום המצבה בס' 'ימי חב"ד' ביום זה.

# שמות הרבניות

## צירוף שם לשמות הרבניות

ב"בירור ענייני הלכה ומנהג" ב"התקשרות" גל', שנ"ו כותב הרב יוסף-שמחה גינזבורג שיחי' וזה לשונו: "בשולי איגרת-קודש מיום י"ב בטבת תשט"ז, כותב הרבי: 'כמה שכתב על-דבר צירוף בשמות - בהנוגע לשמות הנשיאים לא רצה כ"ק מו"ח אדמו"ר שיצרפו לשמותיהם עוד שם'. המדובר כאן בהורים שרצו לקרוא לבנם 'חיים-שניאור-זלמן'". ע"כ.

אבל הרי מדובר במכתב לרש"מ קלמנסון, ובאותם השנים: א. הי' לו רק בנות. ב. אביו, רשנ"ז עדיין הי' בין החיים.

הנה בררתי אצל רמ"ש קלמנסון, ואמר לי כי מכתב הנ"ל נשלח לאביו על שאלתו האם מותר לקראות לבתו ע"ש הרבנית שטערנא שרה בצירוף שם משפחה.

וע"ז ענה הרבי "בהנוגע לשמות הנשיאים לא רצה כ"ק מו"ח אדמו"ר שיצרפו לשמותיהם עוד שם". עפ"ז משמע כי (לא רק בשמות הרביים, אלא) גם בשמות הרבניות אין לצרף עוד שמות.

יוסף ווינברגר

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש